

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

72. An facultas concessa ad dispensanda vota, & commutanda extendatur ad vota, & juramenta ejusdem rei, cum simul duo vincula concurrant? Et pro explanatione praedictae difficultatis aliqua alia ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

2. Aliis tamen non videtur opus esse distinctione: Idem inquit, iuris est, si primum Deo aliquid voucas, ac deinde intervallo temporis iureiurando cetero peres, ac si simul iureiurando voucas: quare si Confessarius vnum potest, & reliquum, quod si nec vnum potest, non potest & alterum. *Misti* tamen placet prædicta distinctio ex parte, & ex parte displicet. Placet quidem, eo quod existimo aliud esse si voucas se aliquid facturum, idque iureiurando confirmes: aliud verò, si iures te aliquid Dei causa facturum. Nam in primo sunt duo vincula coniuncta voti, & iureiurandi, & votum est materia iureiurandi; in secundo, solum est vinculum iureiurandi, nec enim est vllum votum, quod sit materia iureiurandi. Nauarrus hæc non distinguit, sed solum loquitur de iureiurando secundo modo facto. At verò, siue iureiurandum fiat primo modo, siue secundo, vt simpliciter dicam puto veriorum esse secundam sententiam, quia reuera, aut sunt voti, & iureiurandi duo vincula diuersa, ac proinde cui facultas demandatur vnum soluendi aut commutandi, non eo ipso potestas committitur tollendi, aut mutandi alterum. Nam difficilius est duo vincula soluere, quam vnum. Item, promissio, aut votum metu factum, irritum est; & inane: at iureiurando roboratum subsistit, vt firmum: ergo ex hoc, quod votum dimittitur, iureiurandum absolutur: & qui simpliciter promittit se soluturum vsuras, non cogitur eas soluere; cogitur tamen, qui promissit, & iurauit se soluturum *cap. debitorum de iureiuran.* Aut est tantum vnum iureiurandi vinculum: & tunc existimo etiam veram esse sententiam secundam, quia votum, & iureiurandum sunt vincula diuersa, & non cui committitur facultas absoluendi vnum, committitur, vt possit alterum soluere. Ita Azorius, cui etiam adde Lessium *lib. 2. cap. 4. dub. 11. num. 94.* Henriquez *lib. 7. cap. 30. num. 5.* & alios penes ipsos.

3. Nota verò quod Sanchez de *Marrim. lib. 8. disput. 2. num. 23.* absolute docet, quod si non præstetur iuramentum in voti confirmationem, sed independenter ab illo, vt si quispiam prius iurauit ieiunium, & postea venit idem: vel si prius id vouit, & postea iurauit non quasi votum confirmans, sed vel eius immemor, vel omnino independenter, tunc priuilegium erga votum minime extenditur ad votum, & iuramentum simul. Cum enim sint duo vincula diuersa speciei, nec vnum pendet ab alio vt sic illo sublato cesset, fortiora sunt vno solo, quod priuilegium concedit: ergo id priuilegium non extenditur ad vtrumque. In dubio tamen an iuramentum posterius emissum, sit præstitum ad solum confirmandum votum, credo sic præsumi, quod semper solet sic præstari, quoties votum præcessit; sicut quando votum repetitur. Quare priuilegium concessum circa vota extenditur in eo dubio ad votum simul cum iuramento. Ita Sanchez.

4. His tamen non obstantibus, non desunt Doctores asserentes in his euentibus posse illam facultatem commutandi vota, vel in eis dispensandi, idem effici, quando votum, & iuramentum simul concurrunt, quamuis non præstetur iuramentum in voti confirmationem, sed independenter ab illo. Et ita docet Suarez de *Relig. tom. 2. lib. 6. c. 14. n. 19. & seq.* Probat hæc opinio, quia licet id iuramentum sit voto coniunctum, non efficit, vt votum maneat reseruatum, nec vt maneat iuramentum firmatum, loquendo per se, sed tantum eadem materia manet subiecta obligationi iuramenti, nec est, cur vnum possit impedire vsum potestatis erga aliud: ergo ea coniunctio non impedit, quin illa facultate possit tolli nunc vnum, nunc aliud, nam si alterutrum esset solum, posset per illam tolli.

5. *Secundo*, nam habens delegatam potestatem commutandi vota, aut in eis dispensandi, potest non tantum semel, sed sæpius cum eadem persona dispensare, vel commutare circa obligationem religionis erga Deum per vota, vel iuramenta soli Deo præstita. Ergo postquam Delegatus concessit dispensationem, aut commutationem voti, potest eandem concedere circa iuramentum, & eadem ratione poterit simul tollere vtrumque, quasi duas dispensationes simul concedendo.

6. *Tertio*, quia licet sint duo vincula diuersa specie, tamen in ordine ad dispensationem, & commutationem reputantur quasi vnum, & idem est eiusdem rationis, nec vnum addit alteri nouam gravitatem intentionem, sed solum extensiuam, id est, plura vincula.

7. Idem dicendum est quando facultas illa delegata sit ad commutanda iuramenta Deo facta, nullam votorum faciendi mentionem, ea enim extenderetur ad vota de eadem materia concurrentia cum illis iuramentis; quia militat eadem ratio, ac quando dicta facultas est ad vota. Vnde ex his omnibus ego puto, omnes has sententias esse probabiles; sed tertia Suarez probabilior.

8. *Notandum* est hic obiter contra Sotum de *Iuris. lib. 7. q. 4. art. 4. verb. post hæc, de priuilegiis.* *Conf. dub. in summa, q. 149.* & alios, facultatem delegatam ad dispensanda vel commutanda vota, virtute Curiaæ, vel Iubilæi, extendendam esse ad vota emissa post publicationem dicti priuilegij. Et ratio desumitur ex doctrina glossæ *cap. quia circa, de priuileg.* vbi docet, verba indefinitè & generaliter expressa in priuilegiis, extendi ad futura. Cum ergo verba Bullæ, & Iubilæi concedentia votorum commutationem, sint generalia, & indefinita, extenditur ad vota etiam futura. Et idem dicendum est quando priuilegium concederet dispensationem votorum, quia militat eadem ratio. Et ita docet Sanchez in *summa tom. 1. lib. 4. c. 53. n. 26.* & alij penes ipsum.

RESOL. LXXIII.

An potestas delegata dispensandi, vel commutandi extendatur ad relaxanda iuramenta soli Deo facta?

Et quid contra?

Et an hoc procedat etiam, quamuis iuramentum non habeat inclusam promissionem, sed absque ea soli Deo fiat?

Et an ea facultas delegata ad vota extendatur ad iuramenta adiecta contrahenti, in quo est turpitudinis, & iniustitia in creditore, vt iuramentum factum homini soluendi vsuras, aut metu extortum: Ex part. 8. n. 3. Ref. 44.

§. 1. **N**egatiuum sententiam tenet Azor. *tom. 1. Sup. hoc in lib. 11. cap. 10. quæst. 2. Ledesina in summa tom. 2. tract. 11. cap. 4. diff. 4. Lessius lib. 2. c. 42. dub. 12. n. 60. & 62.* & alij. Probat hæc opinio, quoniam maius non continetur in minori: atqui maius est, dispensare, vel commutare vota iurata, quam non iurata: quia votum iuratum includit duplex vinculum, promissionis, & iuramenti: atque ad hoc potestas ipsa dispensandi, vel commutandi vota iurata est maior potestate dispensandi, vel commutandi vota non iurata, cum illa habeat virtutem absoluendi à dupli vinculo, hæc tantum ab vno. Confirmatur; nam de facto in Bulla Pauli III. quæ incipit *Dilecti filij*, conceditur Societati *FE S V* facultas commutandi omnia vota, exceptis vltimam raris SS. Petri, & Pauli de Vrbe, S. Iacobi in Compostella, Religionis, & Castitatis; in qua tamen facultate,

Sup. hoc in Ref. seq. 8. Notandum, & late in tom. 4. tr. 3. Ref. 84. & in aliis eius Primæ not.